

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยแม่โจ้

Factor Affecting Students Decision to Continue Undergraduate

Study at Maejo University

รับบทความ	08/03/2022
แก้ไขบทความ	15/04/2022
ยอมรับบทความ	02/05/2022

อุรัชชา สุวพานิช¹

และสมเกียรติ ชัยพิบูลย์²

Auracha Suwaphanich

andSomkiat Chaipiboon

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และความพึงพอใจต่อการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 400 ตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ อันได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ ระดับมากที่สุดคือ ด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.16) รองลงมา ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.75) ด้านเศรษฐกิจและการเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.69) ด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.57) ด้านการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 3.55) ด้านครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.49) และด้านบุคคล (ค่าเฉลี่ย 2.79) ตามลำดับ ส่วนความพึงพอใจต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 3.31) รองลงมา ได้แก่ ด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.19) ด้านครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.09) ด้านสถาบันการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.05) ด้านเศรษฐกิจและการเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.02) ด้านบุคคล (ค่าเฉลี่ย 2.98) และด้านการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 2.52) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัยในการเลือกเข้าศึกษาต่อ ความพึงพอใจต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี

¹ วิชาการทำงานวิจัยและบริการวิชาการ คณะสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Faculty Of Information And Communication Maejo University

² อาจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Lecturer, Faculty of economics Maejo University

ABSTRACT

This study aimed to investigate factors effecting the decision-making to pursue study at the bachelor's degree level and satisfaction with the study at Maejo University, Chiang Mai province. In this study, the questionnaire was used to collect data from 400 first-year undergraduate students in the academic year of 2020 for statistical analysis of frequency, mean, percentage, and standard deviation.

The results showed that the most important factor affecting the decision to study for a bachelor's degree at Maejo University, Chiang Mai Campus was the academic curriculum (mean of 4.16), followed by educational institutions aspect (mean of 3.75), economics and finance (mean of 3.69), social (mean of 3.57), public relations (mean of 3.55), family (mean of 3.49) and people (mean of 2.79), respectively. As for the satisfaction towards a bachelor's degree study, it was found that the students were most satisfied with the academic curriculum (mean 3.31), followed by the social aspect (mean of 3.19), family (mean of 3.09), educational institution (mean of 3.05), economics and finance (mean of 3.02), people (mean of 2.98), and public relations (mean of 2.52), respectively.

Key word: *factor in admission decision, satisfaction with study.*

บทนำ

ในกระแสของการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันการแข่งขันในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่เป็นรากฐานของการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ และยังเป็นปัจจัยหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาของชาติบ้านเมือง เราจึงควรได้รับการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ของตนในการพัฒนาประเทศ ให้สามารถก้าวทันตามกระแสสังคมโลก ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ดังนั้นการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในฐานะที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและมีคุณสมบัติที่สอดคล้องต่อความต้องการทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ หากประเทศใดที่มีการพัฒนาด้านการศึกษาสูง

ประเทศนั้นก็จะมีการมีกำลังคนที่มีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน แต่การจะได้รับโอกาสทางการศึกษาของประเทศไทยยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายอย่าง ซึ่งเกิดจากปัญหาในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และระบบการศึกษา ทำให้ปัจจุบันการศึกษาของประเทศไทยในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับพื้นฐานหรือระดับอุดมศึกษา ยังมีปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข เพื่อจะได้สร้างมาตรฐานการศึกษา และนำมาพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภายในประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไป (ธนวรรณ รักอยู่, 2557: 1) จากที่กล่าวมาข้างต้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ฉบับที่ 10 ฉบับที่ 11 และต่อเนื่องถึงฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญต่อการศึกษาอย่างต่อเนื่องและได้มีการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ในส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ เพื่อสนับสนุนการปรับตัวขนาดใหญ่ของประเทศไทย โดยเร่งพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรม ให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพ และมีความเหลื่อมล้ำสูง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนาโครงสร้างประชากร เข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ ขาดแคลนแรงงาน จำนวนประชากรวัยแรงงานลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ดังนั้นจึงต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน ได้แก่ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ควบคู่กับการยกระดับทักษะฝีมือแรงงานกลุ่มคนที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มคนที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบัน ให้สอดคล้องกับสาขาการผลิตและการบริการ การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่มีสมรรถนะในทุกช่วงวัย ที่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะ ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัย และเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ โดยจุดเน้นและประเด็นพัฒนากำลังคน และการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย ได้แก่ การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย เพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21

ของในแต่ละช่วงวัยตามความเหมาะสม เช่น เด็กวัยเรียน และวัยรุ่น พัฒนาทักษะการวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้มีความพร้อม ในการต่อยอดพัฒนาทักษะในทุกด้าน มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน ในวัยแรงงาน เน้นการสร้างความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับตลาดงาน ทั้งทักษะขั้นพื้นฐาน ทักษะเฉพาะในวิชาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่ ทักษะการประกอบ อาชีพอิสระ วัยสูงอายุเน้นพัฒนาทักษะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย และประสบการณ์ การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ในกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคต การยกระดับคุณภาพการศึกษา สู่ความเป็นเลิศในทุกระดับ และยกระดับการเรียนรู้โดยเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระบบการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพ ครูทั้งระบบ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน และพัฒนาระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษาให้เอื้อต่อการเตรียมคนที่มีทักษะให้พร้อมเข้าสู่ ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายโดยในตัวชี้วัดเป้าหมายที่ 3 สนับสนุนให้คนไทย มีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและมีความสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2564: ออนไลน์) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569) ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาชีวิตที่ดีมากกว่าการสร้างวัตถุ ยึดถือการเกษตรเป็นรากฐานของการพัฒนาชีวิตที่เคารพและให้ความสำคัญกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ผูกพันกับประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริงที่ต้อง ก้าวทันและรู้ทันเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลง รวมทั้งยึดถือความดีงามและธรรมาภิบาลเป็นฐาน ราก ภายใต้นวัตกรรมพัฒนาสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชีวิต (Maejo University of Life) และ สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ระยะที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การพัฒนาเชิงรุก และการพัฒนาตามภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ การเรียน การสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และครอบคลุมการดำเนินการ เพื่อสนับสนุน การพัฒนาอย่างยั่งยืน และการพัฒนาเพื่อรองรับการแข่งขันในวาระการพัฒนาของโลก ประเทศไทย และภูมิภาค

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2542 ในหมวด 5 ที่ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรา 34 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา

มีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการและสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการอุดมศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษา และระดับหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาต่อไป มาตรฐานการอุดมศึกษาที่จัดทำขึ้นฉบับนี้ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติที่เปรียบเสมือนร่มใหญ่เป็นกรอบในการพัฒนา โดยมีสาระสำคัญที่ครอบคลุมเป้าหมายและหลักการของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย และเป็นมาตรฐานที่คำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มหรือประเภทของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ทุกสถาบันสามารถนำไปใช้กำหนดพันธกิจและมาตรฐานการปฏิบัติงานได้ และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 คือ ยกระดับคุณภาพบัณฑิต โดยเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ของบัณฑิตให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิการศึกษาอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีกระบวนการเรียนรู้ใหม่ การเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต มีจิตอาสาและความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของโลก ดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้บัณฑิตมีคุณภาพระหว่างแรงงานและเก่งความดี โดยเน้นความรับผิดชอบต่อสังคม มีสุขภาพะ ทั้งร่างกายและจิตใจ เพื่อตนเองและสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพงานที่เปลี่ยนแปลงโดยมีการประเมินคุณภาพและพัฒนาบัณฑิตหลังเข้าสู่ตลาดแรงงาน (ธนวรรณ รักอุ, 2557: 3)

ปัจจุบันการศึกษาระดับอุดมศึกษามีการแข่งขันกันมากขึ้น ดังนั้นการสร้างแรงจูงใจและเงื่อนไขต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษาจึงมีส่วนผลักดันเริ่มต้นที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีหลายปัจจัย ได้แก่ ด้านภูมิหลังและประเภทของสถาบัน เช่น ที่ตั้งและระยะทางของมหาวิทยาลัย ชื่อเสียงและคุณภาพของมหาวิทยาลัยเป็นที่รู้จักและยอมรับ ด้านชื่อเสียงของบุคลากรทางการศึกษา เช่น คุณวุฒิ ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อเสียงของคณาจารย์ รวมถึงชื่อเสียงของนักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า ชื่อเสียงของหลักสูตรที่มีความน่าสนใจ สามารถดึงดูดใจและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน มีจุดแข็งด้านความต้องการของตลาดแรงงาน อัตราการแข่งขันในการสอบเข้าสาขาวิชาของสถาบันนั้น ๆ รูปแบบการรับนักศึกษา เช่น การสอบโควตา การสอบตรง การสนับสนุนทุนการศึกษา การแอดมิชชันด้วยระบบกลางคัดเลือกบุคคล

เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (Central University Admissions System: CUAS) การแอดมิชชั่นที่ใช้คะแนนของความถนัดทั่วไป (GAT : General Aptitude Test) และความถนัดทางวิชาชีพและวิชาการ (PAT :Professional and Academic Aptitude Test) ด้านความสามารถส่วนบุคคล เช่น เกรดเฉลี่ย ความรู้พื้นฐาน ความถนัดทางวิชาชีพและวิชาการ ค่าเล่าเรียน รายได้และความภูมิใจของผู้ปกครอง การเข้าเรียนตามเพื่อนหรือรุ่นพี่ มีบุคคลที่ประทับใจ (Idol) หรือผู้ปกครองเป็นศิษย์เก่าของสถาบัน มีอาจารย์แนะนำ ได้รับข้อมูลผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น สื่อออนไลน์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วารสาร ใบปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์ หนังสือคู่มือการศึกษาต่อ บอร์ดประชาสัมพันธ์ หรือจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ และกิจกรรมเปิดบ้านเพื่อให้โรงเรียนต่าง ๆ มีโอกาสได้นำนักเรียนเข้าเยี่ยมชมบรรยากาศของสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิต เช่น ขนาดพื้นที่ ความใหญ่โตและความทันสมัยของอาคารเรียน และห้องเรียน การใส่ใจดูแลความสะอาดของอาคารสถานที่ ความสวยงามและความร่มรื่นภายในมหาวิทยาลัย ความพร้อมและความทันสมัยของอุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้แบบใหม่ซึ่งส่งเสริมสนับสนุนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เช่น หอพัก สนามกีฬา สถานพยาบาล ห้องสมุด ศูนย์อาหาร ค่าเล่าเรียน และแหล่งเงินทุนการศึกษา ทศนคติที่มีต่อสถาบันหรือหลักสูตร ความคาดหวังว่าเมื่อจบจากมหาวิทยาลัยแล้วจะได้อะไร การให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ทางการตลาดของสถาบัน รวมถึงอีกหลาย ๆ ปัจจัย ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี

ในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนมีโอกาสที่จะเลือกเข้าศึกษาทั้งในมหาวิทยาลัยของภาครัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน กระบวนการเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของรัฐต้องมีการสอบคัดเลือกและอาจเลือกได้ในคณะหรือสาขาวิชาที่ผู้เรียนมีความต้องการ อีกทั้งปัจจุบันสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษากระจายอยู่ทั่วประเทศ ประชาชนจึงมีโอกาสเลือกสาขาวิชาและเลือกสถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสมกับความต้องการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น เป็นแหล่งเรียนรู้และเป็นหลักทางวิชาการให้แก่ชุมชน ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีระบบบริหารจัดการที่ดีเพื่อพัฒนาสังคมให้เกิดความอยู่ดีมีสุขตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นที่พึ่งด้านการบริการวิชาการให้แก่ชุมชนและสังคม มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีจำนวนนักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ย้อนหลัง 5 ปี ดังนี้ ปีการศึกษา 2559 มีจำนวนนักศึกษา 3,751 คน ปีการศึกษา 2560 มีจำนวนนักศึกษา 3,681 คน ปีการศึกษา 2561 มีจำนวนนักศึกษา 3,314 คน ปีการศึกษา 2562 มีจำนวนนักศึกษา 2,713 คน และปีการศึกษา 2563 มียอดจำนวนนักศึกษา 3,257 คน ซึ่งเปรียบเทียบจำนวนนักศึกษาชั้นปีที่ 1

ย้อนหลัง 5 ปี พบว่า จำนวนนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ในแต่ละปีมีจำนวนมากน้อยแตกต่างกัน อีกทั้งสถานการณ์ในปัจจุบันที่แนวโน้มประชากรวัยเรียนมีจำนวนลดลงส่งผลกระทบต่อสภาพปัญหาการรับนักศึกษาที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยในปีที่ผ่านมา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จะต้องให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ในการบริหารจัดการ และหาวิธีการที่จะให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ รวมถึงการสนับสนุนจากโรงเรียนและผู้ปกครอง โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการประชาสัมพันธ์ไปยังสถานศึกษาให้มีความน่าสนใจโดยผ่านทางแผ่นพับ ข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ทางเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ จัดกิจกรรมลงพื้นที่เพื่อแนะแนวการศึกษาต่อ เข้าร่วมโครงการตลาดนัดหลักสูตร จัดโครงการเปิดโลกแห่งการเรียนรู้สู่บ้าน (Open House) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ทั้งนี้เพื่อประชาสัมพันธ์ สภาวะแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย คณะ หลักสูตร และสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ทางมหาวิทยาลัย ได้ทำการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความเข้าใจและรู้สึกสนใจในการที่จะตัดสินใจเลือกเข้าศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้มากขึ้น

จากสภาวะการณดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทราบถึงความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพของมหาวิทยาลัยในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแม่โจ้
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแม่โจ้

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เฉพาะมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น เนื่องจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้มีที่ตั้งของมหาวิทยาลัยจำนวน 3 พื้นที่ คือ มหาวิทยาลัยแม่โจ้เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้เฉลิมพระเกียรติแพร่ จังหวัดแพร่ และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ชุมพร จังหวัดชุมพร

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ หมายถึง เหตุผล องค์ประกอบ สิ่งสนับสนุน สาเหตุ หรือความประสงค์ของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งส่งผลในการตัดสินใจ หรือกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมและความต้องการจะเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ประกอบด้วยปัจจัย 7 ด้าน

ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและการเงิน ด้านหลักสูตร ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านบุคคล ด้านการประชาสัมพันธ์

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือความคิดเห็น ไม่ว่าจะ เป็นทางบวกหรือทางลบ อันเป็นผลมาจากประสบการณ์ ความเชื่อ การรับรู้และศึกษาหาข้อมูลของนักศึกษาต่อการเข้าศึกษา ต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เมื่อเข้ามาศึกษาแล้ว ประกอบด้วยความพึงพอใจ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและการเงิน ด้านหลักสูตร ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านบุคคล ด้านการประชาสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ได้ดำเนินการในพื้นที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 400 ตัวอย่าง จาก 11 คณะ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร 3,257 คน โดยใช้สูตรคำนวณของ Yamane (1973)

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,257 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่าง 2 ขั้นตอน คือ การคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมจากประชากร โดยใช้สูตรของ Yamane (1973) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย ดังนี้ คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 70 ราย คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 26 ราย คณะเทคโนโลยี การประมงและทรัพยากรทางน้ำ จำนวน 16 ราย คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 40 ราย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม จำนวน 20 ราย คณะสารสนเทศ และการสื่อสาร จำนวน 22 ราย คณะผลิตกรรมการเกษตร จำนวน 61 ราย คณะวิศวกรรม และอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 20 ราย คณะพัฒนาการท่องเที่ยว จำนวน 28 ราย คณะเศรษฐศาสตร์ จำนวน 20 ราย คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 27 ราย วิทยาลัยบริหาร ศาสตร์ จำนวน 30 ราย และวิทยาลัยพลังงานทดแทน จำนวน 20 ราย ที่ความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5

ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบ แบบสอบถามกรอก และแบบสอบถามปลายปิดแบบมีหลายตัวเลือก (Multiple Choice Questions) ลักษณะของคำถามเป็นแบบสำรวจรายการ โดยทำการเลือกข้อที่เหมาะสมที่สุด (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ คณะที่กำลังศึกษา หลักสูตร ภูมิภาคที่อยู่อาศัย โรงเรียนที่เคยสำเร็จ การศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม และรายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) ซึ่งแบ่งลำดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดการให้คะแนนแบบ Arbitrary Weighting Method

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งแบ่งลำดับความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดการให้คะแนนแบบ Arbitrary Weighting Method

ส่วนที่ 4 ประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions)

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรง โดยผ่านการพิจารณาเนื้อหาข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ จากนั้นนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (เกียรตินาคู ตรีสุข, 2552)

การศึกษาทั้ง 4 ส่วนใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยคอมพิวเตอร์ ภายใต้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปในการวิเคราะห์สถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ 1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) วิเคราะห์โดยอาศัยสถิติแบบง่ายในรูปของค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) 2) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) เป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี และความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี

ผลการวิจัย

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ราย พบว่า ร้อยละ 52.75 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 66.25 มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 18-20 ปี ร้อยละ 17.50 เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ รองลงมาเป็นนักศึกษาคณะผลิตกรรมการเกษตร คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ คณะพัฒนาการท่องเที่ยว คณะสัตวศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ และคณะสารสนเทศ

และการสื่อสาร ร้อยละ 12.25, 10.00, 7.50, 7.00, 6.75, 6.50 และ 5.50 ตามลำดับ ส่วนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ และวิทยาลัยพลังงานทดแทน ร้อยละ 5.00 เท่ากัน ส่วนคณะเทคโนโลยีการประมงและทรัพยากรทางน้ำ ร้อยละ 4.00 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 79.00 เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตร 4 ปี ภาคปกติ ร้อยละ 45.00 มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตภาคเหนือ ร้อยละ 87.00 สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนของภาครัฐ ร้อยละ 42.00 จบด้วยเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วงระหว่าง 2.51 - 3.50 และร้อยละ 32.00 คร่าวเรียนมีระดับรายได้ต่อเดือนระหว่าง 25,001 - 35,000 บาท

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของกลุ่มตัวอย่างพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญระดับมากที่สุดในด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 4.16) และให้ความสำคัญกับทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสถาบันการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.75) ด้านเศรษฐกิจและการเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.69) ด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.57) ด้านการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 3.55) ด้านครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.49) และให้ความสำคัญกับด้านบุคคลน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 2.79) ซึ่งเมื่อศึกษารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า

ปัจจัยด้านหลักสูตรกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยย่อยอันดับแรก คือ มีคณาจารย์ที่เก่งและมีความรู้เชี่ยวชาญ (ค่าเฉลี่ย 4.37)

ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยย่อยอันดับแรก คือ ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และเป็นที่ยอมรับของสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.85)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเงิน กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยย่อยอันดับแรก คือ ค่าธรรมเนียมการศึกษา ได้แก่ ค่าหน่วยกิต และค่าลงทะเบียน (ค่าเฉลี่ย 3.96)

ปัจจัยด้านสังคม กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยย่อยอันดับแรก คือ สามารถนำวิชาชีฟไปประกอบอาชีพได้ง่าย (ค่าเฉลี่ย 4.12)

ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยย่อยอันดับแรก คือ การสร้างความแตกต่างให้กับมหาวิทยาลัย อาทิเช่น การจัดแผนการศึกษา สิ่งสนับสนุนการศึกษา มีทุนสนับสนุนการศึกษา มีกิจกรรมเสริมทักษะวิชาชีพที่หลากหลาย มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 3.77)

ปัจจัยด้านครอบครัว กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยย่อยอันดับแรก คือ ครอบครัวสนับสนุนทุก ๆ ด้านของการเข้าศึกษาต่อ (ค่าเฉลี่ย 3.91)

ปัจจัยด้านบุคคล กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อปัจจัยย่อยอันดับแรก คือ ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 3.97)

ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจกับทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักสูตร (ค่าเฉลี่ย 3.31) ด้านสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.19) ด้านครอบครัว (ค่าเฉลี่ย 3.09) ด้านสถาบันการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.05) ด้านเศรษฐกิจและการเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.02) ด้านบุคคล (ค่าเฉลี่ย 2.98) และด้านการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย 2.52) ซึ่งเมื่อศึกษารายละเอียดในแต่ละด้านสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ความพึงพอใจด้านหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อปัจจัยย่อย อันดับแรก คือ มีคณาจารย์ที่เก่งและมีความรู้เชี่ยวชาญ (ค่าเฉลี่ย 3.66)

ความพึงพอใจด้านสังคม กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อปัจจัยย่อย อันดับแรก คือ สามารถนำวิชาชีฟไปประกอบอาชีพได้ง่าย (ค่าเฉลี่ย 3.83)

ความพึงพอใจด้านครอบครัว กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อปัจจัยย่อย อันดับแรก คือ ครอบครัวสนับสนุนทุก ๆ ด้านของการเข้าศึกษาต่อ (ค่าเฉลี่ย 3.71)

ความพึงพอใจด้านสถาบันการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อปัจจัยย่อยอันดับแรก คือ ความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และเป็นที่ยอมรับของสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.51)

ความพึงพอใจด้านเศรษฐกิจและการเงิน กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อปัจจัยย่อย อันดับแรก คือ ค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากค่าเทอมไม่สูงเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น (ค่าเฉลี่ย 3.24)

ความพึงพอใจด้านบุคคล กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อปัจจัยย่อย อันดับแรก คือ ต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบอาชีพ (ค่าเฉลี่ย 3.83)

ความพึงพอใจด้านการประชาสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อปัจจัยย่อยอันดับแรก คือ การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Social Media และการสร้างความแตกต่างให้กับมหาวิทยาลัย อาทิเช่น การจัดแผนการศึกษา สิ่งสนับสนุนการศึกษา มีทุนสนับสนุนการศึกษา มีกิจกรรมเสริมทักษะวิชาชีพที่หลากหลาย มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย เป็นต้น (ค่าเฉลี่ย 2.71)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งประกอบด้วย 7 ปัจจัย ได้แก่ ด้านสถาบันการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและการเงิน ด้านหลักสูตร ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านบุคคล และด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่าง

มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญต่อปัจจัยด้านหลักสูตรมากที่สุด และให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา ด้านเศรษฐกิจและการเงิน ด้านสังคม ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านครอบครัว รองลงมาในระดับมาก ยกเว้นปัจจัยด้านบุคคล กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญในระดับปานกลาง ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังนี้

ปัจจัยด้านหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการมีคณาจารย์ที่เก่งและมีความรู้เชี่ยวชาญ หลักสูตรที่เปิดสอนตรงตามความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน และเน้นการปฏิบัติวิชาชีพ สอดคล้องกับ ธนวรรณ รักอยู่ (2557) ที่ได้ศึกษาการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีของนักศึกษาภาคปกติ ปีการศึกษา 2556 สอดคล้องกับ ฉันทยากร ช่วยทุกข์เพื่อน (2557) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับ พรเพ็ญ วงศ์พจน์ (2559) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนระดับบัณฑิตศึกษา และแนวทางการเพิ่มจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ และสอดคล้องกับ วลัยพร ชันตะคุ จรรย์ญา สมอุตร และนวรรตน์ วดีชินอัครวัฒน์ (2563) ที่ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2563 พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับคุณภาพด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย อีกทั้งความรู้ความสามารถ ทักษะความชำนาญที่ตรงกับสาขาวิชาที่สอน ชื่อเสียง การถ่ายทอดประสบการณ์ ศักยภาพและความน่าเชื่อถือของอาจารย์ที่แสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ รวมถึงผลงานวิจัย ผลงานวิชาการ และคุณวุฒิการดำรงตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์

ปัจจัยด้านสถาบันการศึกษา กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และเป็นที่ยอมรับของสังคม เมื่อจบการศึกษาแล้วได้รับการยอมรับจากตลาดแรงงาน รวมถึงเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความทันสมัยและมีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งนี้มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีชื่อเสียงมายาวนานรวม 87 ปี สามารถสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษา และสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าเมื่อบุตรหลานได้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยแล้วจะได้รับความรู้ ความสามารถและเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วมีงานทำตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สถานประกอบการ และธุรกิจครอบครัว สอดคล้องกับ วิทวัส เหล่ามะลอ (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2562 โดยผ่านการคัดเลือกด้วยระบบ TCAS พบว่า ปัจจัยด้านความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และการเป็นที่ยอมรับยกย่องของสังคมในความรู้ความสามารถของการผลิตบัณฑิต

ส่งผลให้นักเรียนนักศึกษาอยากเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัย เพราะเป็นมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพ ในลำดับต้น ๆ ของประเทศ สร้างความเชื่อมั่นว่าถ้าได้เข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้ จะเป็นคนที่สังคมยกย่องในความรู้ความสามารถ มีเกียรติยศ ชื่อเสียง และสามารถนำวิชาชีพไปหาประกอบอาชีพได้ง่าย

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเงิน เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ค่าธรรมเนียมการศึกษา ได้แก่ ค่าหน่วยกิต และค่าลงทะเบียน และค่าใช้จ่ายนอกเหนือจากค่าเทอม และค่าครองชีพไม่สูงมาก และมีทุนสนับสนุนการศึกษา สอดคล้องกับ ฉันทากร ช่วยทุกข์เพื่อน (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า ปัจจัยด้านสวัสดิการและการบริการ ได้แก่ แหล่งเงินทุนสนับสนุนการศึกษา กองทุนให้กู้ยืม และนโยบายการผ่อนชำระค่าหน่วยกิต ค่าลงทะเบียน และลดค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากค่าเทอม มีความสำคัญเป็นอันดับแรกต่อนักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ มหาวิทยาลัยจึงควรกำหนดนโยบายเพื่อสนับสนุนและให้โอกาสทางการศึกษากับผู้ที่ต้องการทุนสนับสนุน เนื่องจากความแตกต่างทางด้านครอบครัวและเศรษฐกิจสังคม การศึกษาจะสร้างโอกาสในการเลือกอาชีพ และปลูกฝังให้เยาวชนมีความมุ่งมั่นในการศึกษาเพิ่มมากขึ้น

ปัจจัยด้านสังคม กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการนำวิชาความรู้และวิชาชีพที่จะได้รับไปประกอบอาชีพได้ง่าย สังคมยกย่องในความรู้ความสามารถ และมาตรฐานทางการศึกษารวมถึงชื่อเสียง เกียรติยศ ในการจัดการเรียนการสอนเป็นที่ยอมรับของสังคม สอดคล้องกับ ณิชชา สุวรรณวงศ์ (2560) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา (ระบบโควตา) ประจำปีการศึกษา 2560 พบว่า มหาวิทยาลัยที่มีความเก่าแก่ มีชื่อเสียงมายาวนาน และมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายสาขาวิชา มีความโดดเด่นด้านการปฏิบัติ อีกทั้งชื่อเสียงของอาจารย์ที่เก่ง มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สามารถผลิตบัณฑิตให้เป็นที่ยอมรับจากตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต่าง ๆ มีส่วนช่วยทำให้เกิดการจดจำการบอกต่อถึงคุณลักษณะเด่นของมหาวิทยาลัย ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อได้เข้ามาศึกษาและสำเร็จการศึกษาออกไป

ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสร้างความแตกต่างให้กับมหาวิทยาลัย เช่น การจัดการศึกษา สิ่งสนับสนุนการศึกษา ทุนสนับสนุนการศึกษา กิจกรรมเสริมทักษะวิชาชีพที่หลากหลาย มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย รวมถึงการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตร สาขาวิชา ผ่านทาง Social Media ที่มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับ

ธนวรรณ รักอู่ (2557) ที่ได้ศึกษา การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ของนักศึกษาภาคปกติ ปีการศึกษา 2556 พบว่า การประชาสัมพันธ์ด้านภาพลักษณ์ หลักสูตรสาขาวิชา และกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น อินเทอร์เน็ต facebook วิทยุกระจายเสียง ป้ายประกาศ เคเบิลทีวี ที่ดำเนินการอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ รวมถึงการจัดกิจกรรมพิเศษนอกมหาวิทยาลัยเพื่อแสดงต่อสาธารณะ เช่น การจัดแสดงผลงานของนักศึกษา การเข้าร่วมประกวดและแข่งขันในด้านต่าง ๆ การแนะนำการรับสมัคร เข้าเรียน การให้ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรสาขาวิชาเพื่อให้นักศึกษาทราบและเข้าใจอย่างชัดเจน ส่งผลให้นักศึกษาเข้าศึกษาได้ตรงตามความต้องการ

ปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งมีส่วนสนับสนุนทุก ๆ ด้านของการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษา ซึ่งสัมพันธ์กับรายได้ ของครอบครัว สภาพคล่องด้านการเงินและสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน เช่น มีเงินเก็บไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน ค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว และภาระหนี้สิน สอดคล้องกับ ไกรสิงห์ สุดสงวน (2560) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า ผู้ปกครองและครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในทุก ๆ ด้านของการเข้าศึกษาต่อ

ปัจจัยด้านบุคคล ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษา และนำความรู้ที่ได้ ไปใช้ประกอบอาชีพ อีกทั้งผู้เรียนมีความชอบเป็นการส่วนตัวในมหาวิทยาลัยแห่งนี้จึงเลือกเข้าเรียน ในหลักสูตรและสาขาวิชาที่ตรงตามความต้องการ รวมถึงรุ่นพี่เป็นผู้แนะนำให้เลือกเรียน ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ และเพื่อนสนิทเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ สอดคล้องกับ ณัชชา สุวรรณวงศ์ (2560) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นครราชสีมา (ระบบโควต้า) ประจำปีการศึกษา 2560 พบว่า การเปิดสอนในหลักสูตรและสาขาวิชาที่สามารถตอบสนองความต้องการและความถนัด ของนักเรียนนักศึกษา ซึ่งแต่ละคนต่างก็มีความต้องการที่จะศึกษาในหลักสูตรที่แตกต่างกันออกไป ตามความถนัดหรือความชอบส่วนตัวของตน ประกอบกับนักเรียน นักศึกษามีรุ่นพี่เป็นผู้แนะนำให้ เลือกเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ดังนั้นรุ่นพี่จึงมีความสำคัญในการเป็นแหล่งกระจายข้อมูลเบื้องต้น หรือเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ นอกจากนั้นยังมีเพื่อนสนิท และเพื่อนส่วนใหญ่ที่มีความนิยมและเลือกเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจ เลือกเรียนต่อในมหาวิทยาลัยอีกด้วย

ส่วนความพึงพอใจต่อการเข้าศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ของกลุ่มตัวอย่าง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในด้านหลักสูตรมากที่สุด รองลงมา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านสังคม ด้านครอบครัว ด้านสถาบันการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ และการเงิน ด้านบุคคล และด้านการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลโดยมีประเด็นสำคัญ คือ ความพึงพอใจต่อคณาจารย์ที่เก่งและมีความรู้เชี่ยวชาญ หลักสูตรที่เปิดสอนเน้นการปฏิบัติวิชาชีพ และสามารถนำวิชาชีพไปประกอบอาชีพได้ง่าย สังคมยกย่องในความรู้ความสามารถและมาตรฐานทางการศึกษา อีกทั้งครอบครัวสนับสนุนทุก ๆ ด้านของการเข้าศึกษาต่อ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องทางด้านรายได้ ค่าใช้จ่าย และภาระหนี้สินของครอบครัว รวมถึงความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย เป็นที่ยอมรับของสังคม และเมื่อจบการศึกษาแล้วได้รับการยอมรับจากตลาดแรงงาน อีกทั้งค่าใช้จ่าย นอกเหนือจากค่าเทอมไม่สูงมากเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่น ทั้งนี้ส่วนใหญ่ นักศึกษามีความต้องการเพิ่มวุฒิการศึกษาและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบอาชีพ จึงมีความชอบเป็นการส่วนตัว ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ และเลือกเข้าเรียนหลักสูตรและสาขาวิชาที่ตรงตามความต้องการ โดยศึกษา ข้อมูลข่าวสารจากสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านทาง Social Media และให้ความสนใจต่อการสร้างความแตกต่างให้กับมหาวิทยาลัย เช่น การจัดการศึกษา สิ่งสนับสนุนการศึกษา ทุนสนับสนุนการศึกษา กิจกรรมเสริมทักษะวิชาชีพที่หลากหลาย และมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย เป็นต้น สอดคล้องกับน้ำฝน ลูกคำ (2555) ที่ได้ศึกษาความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนมัธยมศึกษา ตอนปลายต่อการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจเกิดจากความต้องการและความคาดหวังต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น สิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ของนักเรียนนักศึกษาต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยประกอบด้วยปัจจัย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านความรู้ความสามารถและทักษะการสอนของอาจารย์ผู้สอน ด้านความทันสมัยของอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านสถานที่สำหรับจัดการเรียนการสอน รวมถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ด้านการให้บริการวิชาการ อาทิ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ การให้บริการของบุคลากร การให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และด้านการให้บริการทั่วไป อาทิ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ระบบการให้บริการในด้านต่าง ๆ ทุนการศึกษา กิจกรรมนักศึกษา การส่งเสริมสุขภาพ ระบบรักษาความปลอดภัย ความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ หอพัก ห้องน้ำ สถานที่จอดรถ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. มหาวิทยาลัยควรลดกิจกรรมที่ไม่มีความจำเป็นและไม่ตอบโจทย์คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยลงเพื่อเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของนักศึกษา นอกเหนือจากค่าเทอม

2. มหาวิทยาลัยควรดำเนินการจัดทำหลักสูตรที่มีความหลากหลายทั้งหลักสูตรระยะสั้น และระยะยาวเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เข้ารับการศึกษาที่มีหลากหลายกลุ่ม เช่น บางกลุ่มของการเข้าศึกษาเพื่อการเพิ่มวุฒิการศึกษา บางกลุ่มต้องการเพิ่มพูนความรู้เพื่อไปใช้ประกอบอาชีพ เป็นต้น

3. มหาวิทยาลัยควรสร้างสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย คณะ และหลักสูตรที่มีความหลากหลายผ่านทาง social media ที่สะท้อนถึงความทันสมัยและแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น เช่น การจัดแผนการศึกษา สิ่งสนับสนุนการศึกษา มีทุนสนับสนุนการศึกษา มีกิจกรรมเสริมทักษะวิชาชีพที่หลากหลาย มีห้องเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัยและเพียงพอ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ไกรสิงห์ สุดสงวน. (2560, มกราคม). การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อใน

ระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร.

วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, 10 (1), 201-207

เกียรติสุดา ศรีสุข. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัย**. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ครองช้าง.

ณัชชา สุวรรณวงศ์. (2560). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีใน**

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา (ระบบโคเวต้า) ประจำปีการศึกษา

2560. นครราชสีมา: งานบริหารงานทั่วไป สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

ธนวรรณ รักอู่. (2557). **การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีของนักศึกษา**

ภาคปกติ ปีการศึกษา 2556. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ฉันทากร ช่วยทุกข์เพื่อน. (2557). **รายงานวิจัยเรื่อง การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียน**

ในระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

- นวรรตน์ วดีชินอัครวัฒน์ และคณะ. (2563, เมษายน). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารมหาจุฬานาครธรรม์, 7 (5),193-198
- น้ำฝน ลูกคำ. (2555). รายงานวิจัยเรื่อง ความต้องการและความคาดหวังของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายต่อการเลือกศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- พรเพ็ญ วงศ์พจน์. (2559). ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเลือกเรียน
ระดับบัณฑิตศึกษา และแนวทางการเพิ่มจำนวนนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
สงขลา นครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- วิทวัส เหล่ามะลอ. (2562). รายงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับ
ปริญญาตรีของนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2562 โดยผ่านการ
คัดเลือกด้วยระบบ TCAS. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2564).
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564). ค้นเมื่อ
เมษายน 22, 2564 จาก [https://www.nesdc.go.th/ewt_news.
php?nid=6420&filename=develop_issue](https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=6420&filename=develop_issue)
- Yamane, T. (1973). *Statistic: Introduction analysis and ed*. Tokyo: Harper
International Edition.